

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

M 06 – 55 47 65 53
ecologie@grasadvies.nl
www.grasadvies.nl

Rapportage aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming

Heemaf-terrein, Hengelo

Opdrachtgever: Plegt-Vos Infra & Milieu

Projectcode: PLE00120

Project: Aanvullend onderzoek beschermde soorten
Heemaf-terrein Hengelo

Datum: 24-06-2020

Status: Definitief

Auteur: B. van Eijk & L.J. de Haan

Gecontroleerd: A.S.J. van Proosdij

Colofon

Opdracht

Rapportage betreft aanvullend soortenonderzoek naar huismus en steenmarter conform de Wet natuurbescherming.

Opdrachtgever

Plegt-Vos Infra & Milieu
Sherwood Rangers 5
7551 KW Hengelo

Contactpersoon: E. van der Stelt
Tel: 06-12108694
Email: emiel.van.der.stelt@plegt-vos.nl

Opdrachtnemer

GRAS Advies
Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Ons kenmerk: PLE00120 Heemaf-terrein Hengelo
Datum: 24-06-2020
Versie: Definitief
Contactpersoon: de heer A.S.J. van Proosdij

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Samenvatting.....	5
1.3 Uitgangspunten	6
1.4 Projectgebied	6
2. Werkwijze	8
2.1 Huismus	8
2.2 Steenmarter	8
2.3 Uitvoering locatieonderzoeken	8
3. Resultaten.....	9
3.1 Huismus	9
3.2 Steenmarter	9
4. Conclusies en advies.....	11
4.1 Huismus	11
4.2 Steenmarter	11
4.3 Zorgplicht.....	11
4.4 Advies	11
5. Bronnen	12
6. Woordenlijst	13
Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen	14
Bijlage 2 Wet natuurbescherming	15
Bijlage 3 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken	18
Bijlage 4 Plaatsing cameraval	19

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied bevindt zich aan de Bornsestraat te Hengelo en is onderdeel van het voormalig Heemaf-terrein. Op het terrein bevindt zich een voormalig bedrijfsgebouw en ruime parkeervoorzieningen. Op het terrein bevinden zich tevens meerdere bomen. De eigenaar is voornemens om het hoofdgebouw te verbouwen en deels te slopen en op het terrein nieuwbouw te realiseren. Mogelijk worden hierbij een of meerdere bomen gerooid. De exacte planning is nog niet bekend.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden en met beschermde plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'de Natuurbeschermingswet 1998', 'de Boswet' en 'de Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Uit de resultaten van het verkennend onderzoek (quicksan) flora & fauna (de Haan, 2020) is geconcludeerd dat het projectgebied mogelijk een functie heeft voor huismus en steenmarter. Op basis hiervan is besloten nader onderzoek naar deze soortgroepen uit te voeren.

Doelstelling rapport

Het doel van dit aanvullend onderzoek is om uitsluitsel te geven over de functie van het projectgebied voor huismus en steenmarter en daarbij conclusies te kunnen trekken over welke soorten en met welke aantallen in het gebied voorkomen en welke specifieke functie(s) het projectgebied heeft voor de boven genoemde beschermde soorten. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen. Dit rapport presenteert de uitkomsten van het aanvullend onderzoek.

GRAS Advies

GRAS Advies voert aanvullende onderzoeken uit volgens het Aanwezigheidsprotocol huismussen van het Netwerk Groene Bureaus (2017) en de inventarisatie methoden voor de steenmarter aangeraden door de zoogdiervereniging. De heer Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij, de heer B. van Eijk (MSc) en de heer L.J. de Haan (MSc) zijn middels opleiding en ervaring als ecooloog bevoegd voor de verrichtte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Hengelo, provincie Overijssel

1.2 Samenvatting

Huismus

Er zijn geen exemplaren of sporen van huismussen in het projectgebied of directe omgeving waargenomen. Het projectgebied heeft geen essentiële functie voor huismussen en van een negatief effect als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is derhalve geen sprake. Nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de huismus niet benodigd.

Steenmarter

De steenmarter is binnen de bebouwing waargenomen met behulp van een cameraval. Het betreft een rustplaats en geen nestplaats en deze wordt gebruikt door één exemplaar. Gelet op de afwezigheid van een functie als nestplaats in het projectgebied en gelet op de onregelmatige aanwezigheid van de steenmarter in het gebouw, resulteert verlies van de aanwezige rust-/verblijfplaats niet in een negatief effect op steenmarters. Het gebouw en de smalle groenstroken aan de noord- en westzijde van het terrein zijn geschikt als foerageergebied. Gelet op de geringe oppervlakte geschikt foerageergebied binnen het projectgebied en de ruime aanwezigheid van alternatief, geschikt foerageergebied in de directe omgeving van het projectgebied, is van een functie als essentieel foerageergebied geen sprake. Van een significant negatief effect op een functie als essentieel foerageergebied is derhalve geen sprake. Nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de steenmarter niet benodigd.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

Advies

Geadviseerd wordt deze rapportage toe te voegen aan de stukken behorende bij een aanvraag omgevingsvergunning t.b.v. de voorgenomen ontwikkeling.

Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare kraamperiode van steenmarter. Deze periode loopt van 1 maart tot 1 september. Daarnaast wordt geadviseerd uitvoering te geven aan de zorgplicht door geen exemplaren van steenmarter te doden of beschadigen. Dit kan door er voor te zorgen dat op de dag van de sloop een eventueel exemplaar niet aanwezig is. Dit kan door de avonden/nachten voor de sloop lawaai te maken (bijvoorbeeld door een radio).

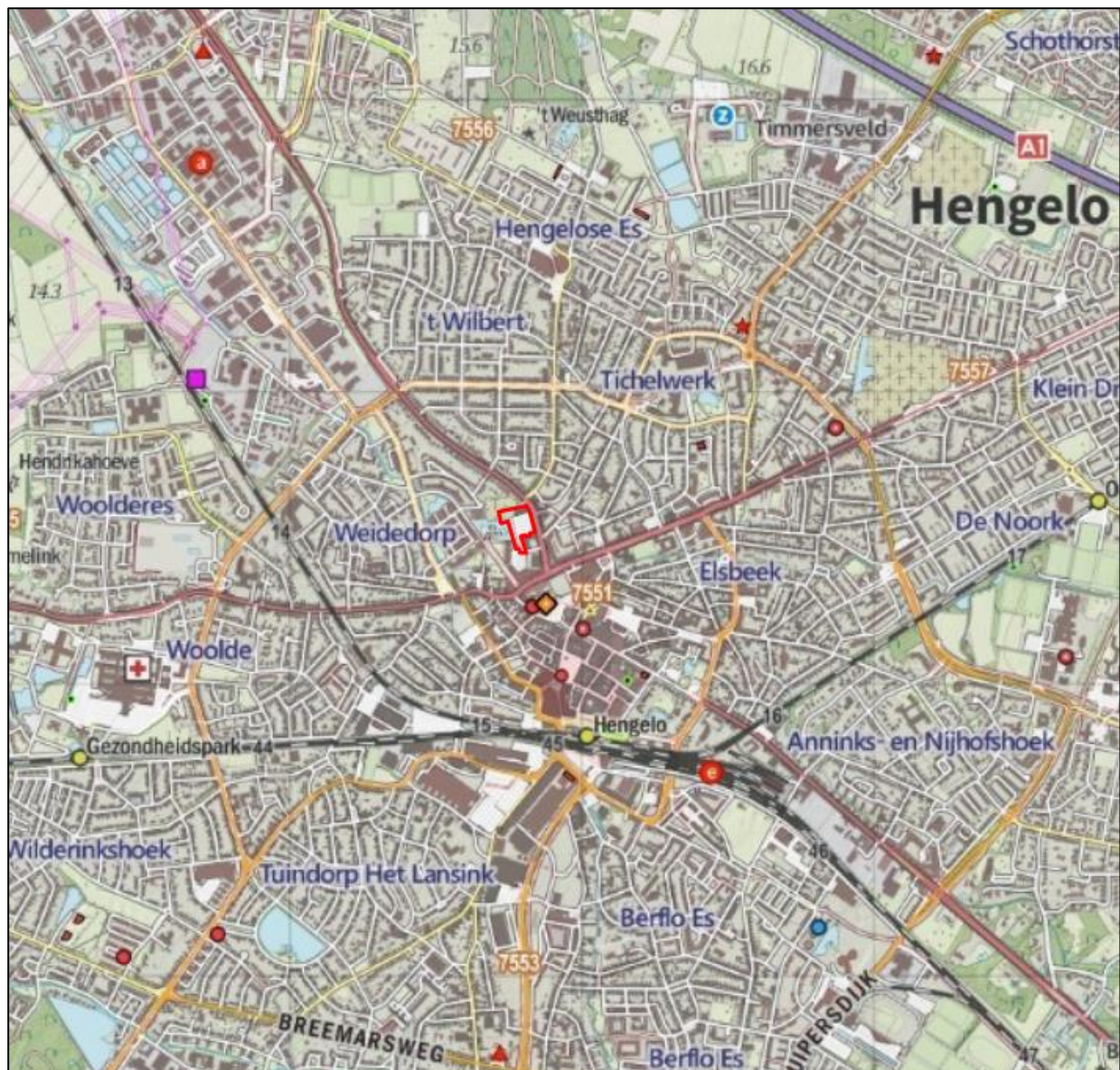
1.3 Uitgangspunten

Als uitgangspunt voor deze rapportage is de email van de heer E. van der stelt van 27-03-2020 met kenmerk 'RE: Rapportage quickscan en offerte aanvullend soortenonderzoek Heemaf-terrein Hengelo ' en met verwijzing naar de offerte van 25-03-2020.

1.4 Projectgebied

Het projectgebied is gelegen in Hengelo (Afb. 1.3.1). Het is gelegen aan de Bornsestraat. Het gebied grenst aan de zuidzijde aan bebouwing en de straat Sherwood Rangers. Aan de westzijde grenst het aan een waterpartij. Aan de noordzijde van het projectgebied bevindt zich een begraafplaats en aan de oostzijde ligt de Bornsestraat. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 10.000 m². Op het terrein bevindt zich een voormalige bedrijfsgebouw, parkeerplaatsen en bomenrijen (Afb. 1.3.2).

De eigenaar is voornemens om het hoofdgebouw te verbouwen en deels te slopen en op het terrein nieuwbouw te realiseren. Mogelijk worden hierbij een of meerdere bomen gerooid. De exacte planning is nog niet bekend.

Afb. 1.3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader) in Hengelo.

Afb. 1.3.2. Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

2. Werkwijze

2.1 Huismus

Huismusonderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal huismussen en nestplaatsen in het projectgebied en de specifieke functies van het gebied voor huismussen vast te stellen.

Het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017) beveelt aan om gebruik te maken van het Aanwezigheidsprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2017), maar stelt dit niet verplicht. Het Aanwezigheidsprotocol schrijft voor om tijdens twee locatieonderzoeken in de periode 1 april – 20 juni te inventariseren op zingende dieren. Tussen de beide bezoeken dient 10 dagen te zitten. Tegelijkertijd schrijft zowel het Kennisdocument Huismus als de Soortenstandaard Huismus (RVO, 2014) voor om ofwel 2 veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei uit te voeren, dan wel vier bezoeken in de periode 10 maart – 20 juni uit te voeren. Tussen elk bezoek dient minimaal 10 dagen tijd te zitten.

De inventarisaties van huismussen zijn uitgevoerd door te kijken naar nest-indicatief gedrag zoals de aanwezigheid van zingende mannetjes, bedelende jongen, voedselvluchten of transport van nestmateriaal wat duidt op de aanwezigheid van nesten. Daarnaast is gekeken naar foerageergedrag. Er zijn in totaal twee locatieonderzoeken uitgevoerd (Tabel 2.1).

2.2 Steenmarter

Onderzoek naar de steenmarter is niet gebonden aan vaste periodes. Er is minimaal één locatieonderzoek nodig om de aanwezigheid van exemplaren, nestplaatsen en/of leefgebied van de steenmarter vast te stellen. Om de aan- of afwezigheid van de steenmarter te bevestigen, kan tevens gebruik gemaakt worden van wildcamera's. Een wildcamera maakt beelden (foto's of video's) van langslappende diersoorten, zonder zelf heel opvallend te zijn. Zo kan de camera ook schuwe en nacht-actieve diersoorten zoals steenmarter op beeld krijgen. Er kan eventueel een lokmiddel gebruikt worden om de trefkans te vergroten. Uit een voorstudie naar deze onderzoeksmethode (La Haye et al. 2015) is gebleken dat met behulp van cameravallen deze soorten (indien aanwezig) efficiënt kunnen worden aangetoond. De camera dient minimaal 6 weken op locatie te staan. Naast het plaatsen van een cameraval wordt bij het veldbezoek gecontroleerd op sporen van de steenmarter zoals latrines en prooiresten zoals veren, eierschalen of andere prooiresten. Er zijn in totaal 3 locatiebezoeken uitgevoerd waarbij is gecontroleerd op aanwezigheid van exemplaren of sporen van steenmarter. Tevens is een wildcamera geplaatst die gedurende 8 weken actief is geweest op de bovenste verdieping van het gebouw waar eerder martersporen aangetroffen waren (zie Resultaten en Bijlage 4).

2.3 Uitvoering locatieonderzoeken

In totaal zijn 3 locatieonderzoeken uitgevoerd. De weersomstandigheden en andere informatie van elk locatieonderzoek is weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 2.1. Overzicht locatieonderzoeken.

Datum	Controleur	Soortgroepen	Tijdstip	Weersomstandigheden
02-04-2020	B. van Eijk	Huismus & Steenmarter	08:00 – 11:00 uur	Helder, droog 7 C°, ZO wind 3 Bft.
13-05-2020	L.J. de Haan	Huismus & Steenmarter	07:30 – 10:30 uur	Helder, droog 7 C°, ZW wind 1 Bft
29-05-2020	L.J. de Haan	Steenmarter	09:00 – 10:00 uur	N.v.t.

3. Resultaten

3.1 Huismus

Aanwezigheid en functies van het projectgebied

Tijdens de veldbezoeken zijn geen exemplaren of sporen van huismussen in het projectgebied waargenomen. Ook in de directe omgeving van het projectgebied zijn geen huismussen gehoord of waargenomen. In 2011, 2012 en 2013 zijn in de groenstrook langs het water aan de westzijde van het projectgebied enkele keren huismussen waargenomen (NDFF). Gelet op de ouderdom van deze waarnemingen en gelet op het ontbreken van waarnemingen tijdens de locatieonderzoeken, is er geen sprake van een essentiële functie van het projectgebied voor huismussen.

Effectenbeoordeling

Gelet op het ontbreken van een essentiële functie van het projectgebied voor huismussen is van een negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op huismussen geen sprake. Nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de huismus niet benodigd.

3.2 Steenmarter

Aanwezigheid en functies van het projectgebied

De cameraval op de hoogste verdieping van de bebouwing heeft meerdere foto's gemaakt van een steenmarter. Een individu van de steenmarter werd over een periode van 57 dagen 14 keer gefotografeerd (Afb. 4.1). Geen van de foto's laat meer dan één steenmarter zien. De bebouwing is niet geschikt als nestplaats voor de steenmarter wegens het ontbreken van nestmateriaal en beschutte plekken die als nestplaats kunnen dienen. De bebouwing heeft mogelijk een functie als rustplaats voor de steenmarter. Tenslotte zijn het gebouw en de groenstroken langs de noord- en westzijde geschikt als foerageergebied. Ook de aangrenzende begraafplaats, bedrijfsterreinen, groenstroken en tuinen in de omgeving zijn geschikt als foerageergebied. Uit de directe omgeving is 1 waarneming bekend uit 2018 van een individueel dier op ca. 200 m ten noordoosten van het projectgebied (waarneming.nl). Er zijn geen overige waarnemingen bekend uit de directe omgeving van het projectgebied (NDFF).

Afb. 4.1 Steenmarter gefotografeerd door de cameraval op de bovenste verdieping van het gebouw.

Effectenbeoordeling

Steenmarters hebben een netwerk van verblijfplaatsen binnen hun territorium die ze afwisselend gebruiken. Verlies van één van deze verblijfplaatsen is doorgaans geen probleem wanneer dit tenminste geen nestplaats betreft. Steenmarters kunnen zelf eenvoudig andere alternatieve verblijfplaatsen vinden en deze in gebruik nemen. Gelet op de afwezigheid van een functie als nestplaats in het projectgebied en gelet op de onregelmatige aanwezigheid van de steenmarter in het gebouw, resulteert verlies van de aanwezige rust-/verblijfplaats niet in een negatief effect op steenmarters.

Gelet op de geringe oppervlakte geschikt foerageergebied binnen het projectgebied en de ruime aanwezigheid van alternatief, geschikt foerageergebied in de directe omgeving van het projectgebied, is van een functie als essentieel foerageergebied geen sprake. Van een significant negatief effect op een functie als essentieel foerageergebied is derhalve geen sprake.

Nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de steenmarter niet benodigd.

4. Conclusies en advies

4.1 Huismus

Er zijn geen exemplaren of sporen van huismussen in het projectgebied of directe omgeving waargenomen. Het projectgebied heeft geen essentiële functie voor huismussen en van een negatief effect als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is derhalve geen sprake. Nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de huismus niet benodigd.

4.2 Steenmarter

De steenmarter is binnen de bebouwing waargenomen met behulp van een cameraval. Het betreft een rustplaats en geen nestplaats en deze wordt gebruikt door één exemplaar. Gelet op de afwezigheid van een functie als nestplaats in het projectgebied en gelet op de onregelmatige aanwezigheid van de steenmarter in het gebouw, resulteert verlies van de aanwezige rust-/verblijfplaats niet in een negatief effect op steenmarters. Het gebouw en de smalle groenstroken aan de noord- en westzijde van het terrein zijn geschikt als foerageergebied. Gelet op de geringe oppervlakte geschikt foerageergebied binnen het projectgebied en de ruime aanwezigheid van alternatief, geschikt foerageergebied in de directe omgeving van het projectgebied, is van een functie als essentieel foerageergebied geen sprake. Van een significant negatief effect op een functie als essentieel foerageergebied is derhalve geen sprake. Nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de steenmarter niet benodigd.

4.3 Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

4.4 Advies

Geadviseerd wordt deze rapportage toe te voegen aan de stukken behorende bij een aanvraag omgevingsvergunning t.b.v. de voorgenomen ontwikkeling.

Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare kraamperiode van steenmarter. Deze periode loopt van 1 maart tot 1 september. Daarnaast wordt geadviseerd uitvoering te geven aan de zorgplicht door geen exemplaren van steenmarter te doden of beschadigen. Dit kan door er voor te zorgen dat op de dag van de sloop een eventueel exemplaar niet aanwezig is. Dit kan door de avonden/nachten voor de sloop lawaai te maken (bijvoorbeeld door een radio).

5. Bronnen

Literatuur

- De Haan, L.J. Rapportage verkennend onderzoek (quickscan) flora & fauna Wet natuurbescherming Heem-af terrein Hengelo, GRAS Advies, 2020.
- Kennisdocument Huismus, BIJ12, 2017.
- Soortenstandaard Huismus, RVO, 2014
- Aanwezigheidsprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, 2017

Internet

- **Kadviewer**

Kadviewer is een online kaartendienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.

Geraadpleegd op 17-06-2020

<http://kadviewer.map5.nl>

- **Overheid**

Provinciale verordening m.b.t. de Wet natuurbescherming en vrijgestelde soorten.

Geraadpleegd op 17-06-2020

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>

- **Nationale Databank Flora en Fauna, geraadpleegd op 18-06-2020.**

Geraadpleegd op 22-06-2020

- **<https://www.waarneming.nl>**

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.

Geraadpleegd op 17-06-2020

- **<https://www.zoogdiervereniging.nl>**

Geraadpleegd op 17-06-2020

6. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheidstermijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekent dit:

1. *Voorkomen* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. *Beperken* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. *Ongedaan maken* van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen.

Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw goedgekeurd te worden.

***De Gedragscode dient nog te worden herschreven / aangepast t.o.v. de Wet natuurbescherming 2017*

Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Projectgebied met grenzen (rode lijnen).

Bijlage 2 Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: *'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'*.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbesluit. Natuurbesluit is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1°. wegbepantingen;
 - 2°. bepantingen langs waterwegen, en
 - 3°. eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per bepantingseenheid, zijnde een aaneengesloten bepanting die niet wordt doorsneden door onbepante stroken breder dan twee meter, en
 - 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

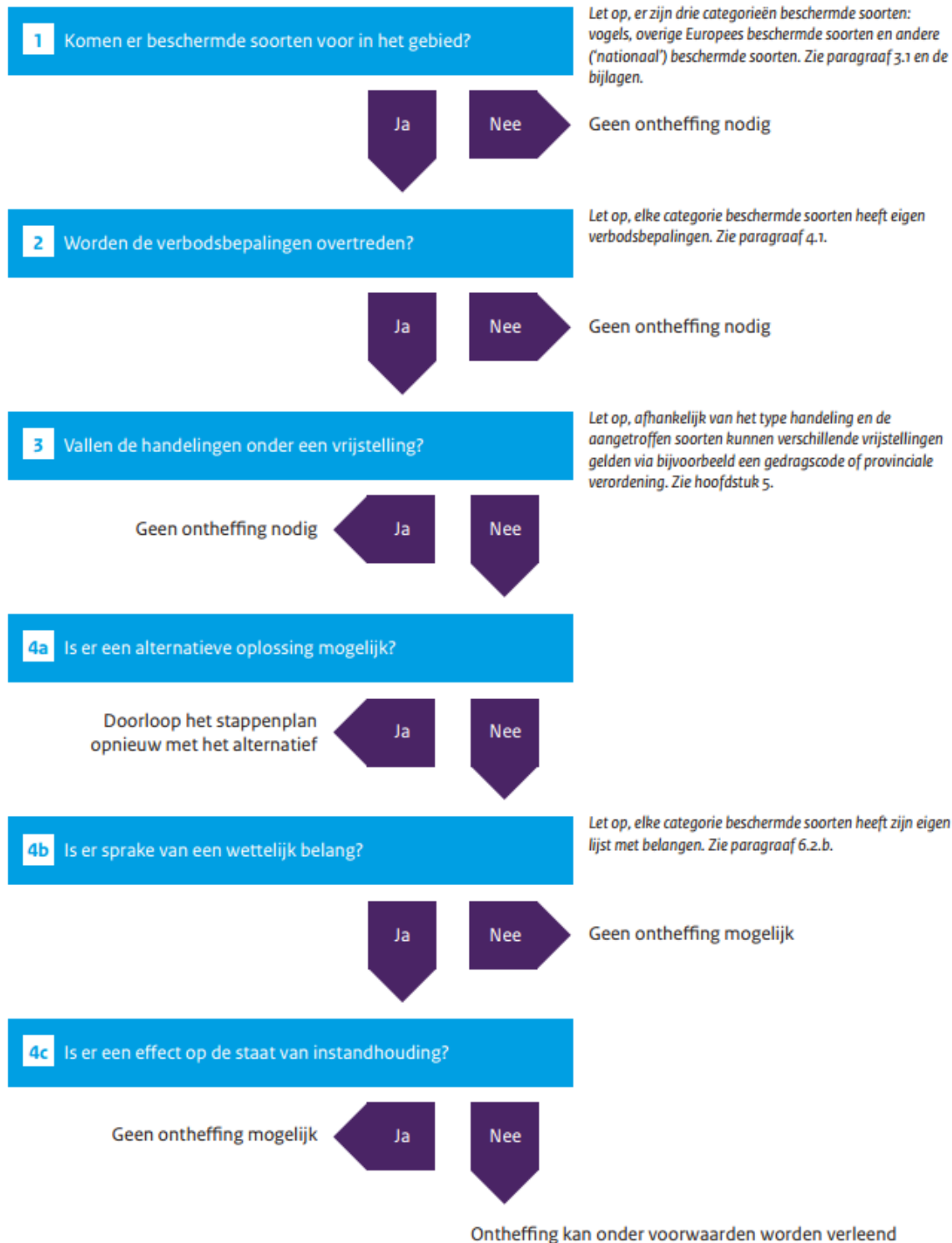
- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

Bijlage 3 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 4 Plaatsing cameraval

Projectgebied (rood kader) met locatie van de cameraval (gele ster) op de bovenste verdieping van het gebouw.